

Stadsledningskontoret
Johan Wennhall
Epost: johan.wennhall@vasteras.se

Kulturdepartementet

Yttrande över remiss av Remiss - Betänkandet En inkluderande kulturskola på egen grund (SOU 2016:69)

Västerås ställer sig positiv till en gemensam kraftsamling och nationell strategi om samarbete för att stärka kultur- och musikskolorna i framtiden. Många av utredarens förslag adresserar också de utmaningar som Västerås står inför och där staten kan utgöra ett stöd.

Nationella mål (6.2)

Västerås stödjer utredningens förslag om att Staten bör lagstifta om nationella mål för kulturskoleverksamhet med inriktning på att alla barn och unga ska ha likvärdiga möjligheter att utvecklas genom kulturutövande av hög kvalitet och tillgänglighet.

Utredningens har lämnat följande förslag på nationella mål:

En kommunal kulturskola ska;

- ge barn och unga möjlighet att lära, utöva och uppleva konstuttryck i första hand i grupp,
- bedrivs på barns och ungas fria tid,
- präglas av hög kvalitet och en konstnärlig och genremässig bredd med verksamhet inom tre eller flera konstuttryck,
- tillämpa en pedagogik som utgår från barnets egna erfarenheter och intressen,
- ge barn och unga goda förutsättningar att ha inflytande på verksamhetens utformning och innehåll,
- ha en hög andel pedagogiskt och konstnärligt utbildad personal,
- verka i för verksamheten anpassade lokaler med ändamålsenlig utrustning,
- aktivt verka för att kommunens barn och unga har kännedom om kulturskolan och ges likvärdig möjlighet att delta i dess verksamhet, och
- arbeta i bred samverkan och bedriva en utåtriktad verksamhet gentemot det övriga samhället.

De nationella målen är i stort sätt bra och överensstämmer med det

kommunala mål som Västerås har satt för Kulturskoleverksamhet, men vissa ordval kan medföra att utredningens intentioner missförstås eller rent av kan få motsatt verkan än vad som är syftet.

Exempel på detta är:

"Kulturskoleverksamhet ska bedrivas på barn och ungas fria tid". Detta kan misstolkas så att undervisning under barn och ungas skoldag omöjliggörs. I praktiken kan detta medföra att deltagande i kulturskolans verksamhet för barn utanför tätorten försvåras avsevärt på grund av logistiska problem. Det finns även grupper av barn och unga som bara tillåts att lämna hemmet för att gå i den obligatoriska skolan. I dessa fall kommer deltagande i kulturskolans verksamhet försvåras eller till och med omöjliggöras om verksamheten bara förläggs efter skoltid. Risken finns att stora grupper av elever exkluderas från kulturskolans verksamhet vilket motverkar det övergripande syftet med hela kulturskoleutredningen.

Att *"lära, utöva och uppleva konstuttryck"* sammanfattar på ett bra sätt kulturskolans stora uppdrag, medan formuleringen *"först och främst i grupp"* kan bli missvisande och kännas för smalt. För att möta de utmaningar som kulturskolan står inför och hitta olika vägar att utveckla och förnya verksamheten behövs snarare ett stort handlingsutrymme inte en detaljstyrning av undervisningsformer. Målet bör därför vara formulerat så att det framgår **vad** barn skall få ut av verksamheten och inte **hur** kulturskolan ska göra. Målskrivningen som den är formulerad idag kan även i vissa fall stå i motsats till kommunens egna mål för verksamheten. Det är positivt om målen följer vanliga modeller för kvalitetsuppföljning. Genom det stärks förutsättningarna för ett mer systematiskt kvalitetsarbete.

Kompetensförsörjning (6.8)

Västerås stad stödjer utredningens förslag för att säkra kompetensförsörjning till kulturskolorna.

I utredningen föreslås inrättandet av en ny yrkesexamen på 90 hp som benämns kulturskolepedagogisk examen. Detta är ett mycket bra utbildningsalternativ men viktigt är att förkunskapskravet för den utbildningen ställs på kandidatnivå (180p) från konstnärliga studier eller motsvarande validerad erfarenhet. Detta för att kunna möta Kulturskolans behov av djup ämneskunskap såväl som pedagogiskt kunskap för kulturskolans breda målgrupp och stora åldersspann av elever.

Däremot ställer sig Västerås mer tveksam till förslaget på kandidatexamen inom fler konstnärliga ämnen. Att öppna upp möjligheten att få en kandidatexamen inom fler ämnen är bra men den utbildningen bör kompletteras med en 90 hp kulturpedagogisk examen för att tillräcklig djup och bredd i det pedagogiska uppdraget ska uppnås.

Förslaget att ämneslärarutbildningen öppnar upp mot kulturskolan är bra. Detta underlättar för de som vill ha en lärarutbildning för skola och kulturskola. Det kommer förhoppningsvis att stärka rekryteringen till både kulturskolan och skolan. Det är dock viktigt att det finns en hög konstnärlig nivå hos de lärare som ska undervisa på kulturskolan.

Viktigt är också att de olika utbildningsalternativen inte skapar inlåsningseffekter utan ger möjlighet att växla mellan att vara lärare i kulturskolan och i grund- eller gymnasieskolan.

En ny pedagogexamen bör även införas för specialpedagoger på estetisk grund. Förslagsvis som en utbildning efter kandidatnivå på 90 hp.

Staten bör ansvara för att det erbjuds chefs- och ledarutbildning samt etablera och finansiera fortbildning och kompetensutveckling för pedagoger och ledare.

Statsbidrag (6.4–6.7)

Västerås ställer sig positiv till de föreslagna statsbidragen. För att få bästa möjliga resultat av bidragen är det viktigt att det finns en dialog med representanter för kulturskolorna om bidragens utformning. Viktigt är att bidragen inte blir för kortsiktiga och administrativt krävande. Det måste också finnas en god framförhållning på beslut i förhållande till utförandeperioden. Kraven på redovisning, uppföljning och utvärdering måste ligga på en realistisk nivå, ta hänsyn till lokala förutsättningar och ge stor flexibilitet i utförandet. Ett förslag är att de kommuner som kan presentera en handlingsplan för hur de nationella målen ska nås får ett mer långsiktigt bidrag som stäcker sig över flera år.

Regional samordning. (6.7)

Kulturskolorna i Västmanland har med stöd av Landstinget arbetat aktivt med regional samverkan under flera år. I den regionala kulturplanen för Västmanland lyftes samverkan mellan kulturskolorna i länet som ett mål och genom ett ekonomiskt bidrag kunde vi i januari 2015 anställa en utvecklingsledare som verkar för länets musik- och kulturskolor. Vi har sett många positiva effekter av vårt regionala arbete och Västerås stad ställer sig positiva till förslaget om regional samordning. En framgångsfaktor för Västmanlands arbete med regionala kulturskolor har varit att utvecklingsledaren har haft anställning på en kulturskola i länet och inte på Landstinget. Detta har bidragit till ett mycket nära samarbete mellan lärare och utvecklingsledare utan att denne för den skull tappat kontakten mot länsinstitutioner och andra viktiga aktörer.

Nationell spetskompetens (6.6)

Västerås ställer sig positiv till förslaget om statsbidrag till kulturskoleverksamhet med nationell spetskompetens. Västerås har idag fler verksamheter inom kulturskolan som håller hög nationell nivå. Dessa verksamheter skulle kunna utvecklas ytterligare och komma fler till del genom ett statligt stöd.

Samverkan med skolan

Utredningen har avgränsat sig till kulturskolans så kallade ämneskurser. I en nationell strategi för barn och ungas kulturutövande där det övergripande syftet är göra kulturskoleverksamheten mer tillgänglig och jämlik anser Västerås att kulturskolans samverkan med skolan bör få en central plats. Det finns många positiva effekter av samverkan, t.ex. att fler barn får ta del av och utöva kultur samt att det underlättar rekryteringen av elever till kulturskolan. Det bidrar även till att förbättra undervisningens kvalitet i estetiska ämnen samt resulterar i ett bättre utnyttjande av lärares specialkompetens. Det behövs därför en fördjupad kunskap och ett fortsatt utvecklingsarbete inom såväl skola som kulturskola när det gäller att identifiera olika hinder för barn och ungas deltagande och att utveckla arbetsformer som kan överbrygga hindren i relation till skolan.